

Posamezne številke:
Navadno Din — 75,
ob nedeljah Din 1—.

"TABOR" izhaja vsak dan, vsakega
nedelje in praznikov, ob 16. uri v
dnevni listi. Cena za vsakega
mesec po pošti D 10—, za izo-
menstvo D 15—, dostavljen na dom
D 11—, za izmenico D 10—
insesti po dogovoru.

Naslov se pri uradni "TABOR"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poština plačana v gotovini. Cena današnje številke 1'50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadno Din — 75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 22.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritičje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS postaoškovni
števil. št. 11.787.

Na naročila brez denarja ne se
odira. — Nakopič se ne vrne.

Naslov

Maribor, nedelja 8. novembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 255.

Mariborske vesti

Maribor, 7. novembra 1925

Bivši župan dr. Schmöderer †

Včeraj je umrl g. dr. Ivan Schmiederer, zadnji nemški župan mesta Maribora. Pokojnik je bil rojen 1. 1848 v Mariboru in je študiral pravo, nato pa visoko poljedelsko šolo. Bil je iz bogate rodbine ter se je po dovršenih študijah posvetil gospodarstvu na svojih obsežnih posestvih. L. 1884. je bil izvoljen v okrajni zastop in je po svojem starejšem bratu dr. Josipu Schmiedererju prevzel na čelstvo. Dve leti kasneje so ga izvolili v mestni občinski svet, kjer je postal takoj podžupan; l. 1902. pa je bil izvoljen po smrti župana Aleksandra Nagyja za župana mesta Maribora. Županoval je Mariboru vse do zgodovinskega preokreta, ki je podrl umetno ustvarjeno nemško trdnjavo in prinesel na krmilo nove ljudi, — predstavitelje osvobodnega avtohtonega naroda. Pokojni dr. Schmiederer je bil izrazit nemški narodni delavec, ki je povsod, kjer je nastopal, uveljavljal nemške nacionalne interese. Priznati pa mu je treba, da je bil sposoben mož in je s svojo delavnostjo koristil tudi občinim interesom mariborskega okraja, osobito pa mesta Maribora. Sedaj, ko je zgodovina prevrgla njegove politične uspehe, mu lahko mirno priznamo gospodarske zasluge za naše mesto in ga s tem priznanjem spremimo v grob. Ne dvomimo pa, da je bilo zadnje mu nemškemu županu mesta Maribora težko gledati, s kako življensko silo se uveljavlja slovenski element v nekdanjem pomembnem mestu, vendar pa tega procesa ni oviral, ker se je takoj po strmo glavljenju nemške mestne oblasti umaknil v ozadje in je živel za se do smrti. Bodi mu lahka zemlja!

svoje dobre in slabe strani. Ne bi bilo pravilno predlog a limine in brez diskusije odkloniti.

m Mestna organizacija Jugoslovanskih nacionalistov v Mariboru sklicuje za nedeljo dne 8. oktobra 1925 ob 10. uri predpoldne na dvorišče Narodnega doma protestno zborovanje zoper nečuvno divjanje italijanskih »kulturovosev«. K zborovanju se vabi vse narodno zavedno občinstvo brez razlike strank, kakor tudi vsa društva in organizacije! Odbor.

m Primorci. Naša dolžnost je, da se udeležite jutri v nedeljo ob 10. uri v Narodnem domu protestnega zborovanja proti italijanskemu nasilju v Trstu. Kdor ho manjkal je izdajalec svojega brata in svoje rodne grude!

m »Jadranaši!« Pozivljamo Vas, da se vsi udeležite protestnega shoda v Narodnem domu jutri v nedeljo ob 10. uri. Ljubav do naših bratov nam narekuje sveto dolžnost, da protestiramo proti v neobspornim krivicam, ki ga povzroča italijanski fašizem našemu zaslužnemu narodu v Primorju. Pridite vsi brez izjeme. Predsedstvo.

m Smrtna kosa. Dne 7. t. m. je umrla gospa Ludmila Wonkova, soproga g. Camila Wonke v Mariboru. Rajnika je bila rodom iz Nachoda na Češkem. N. v m. p.

m Odličen češki gost v Mariboru. Na službenem inspekcijskem potovanju po mestih, kjer vzdržuje čl. prosvetno ministrstvo dopolnilne češke šole, je prispelele včeraj v Maribor svetnik prosv. ministrstva v Pragi g. Jan Indreka. G. sv. Indreka je agilen član Čsl.-jug. lige v Pragi in velik prijatelj našega naroda. Ob tej priliki je stopil v stik s tukajšnje Jč. lige in ga je njen podpredsednik g. dr. A. Reisman podrobno informiral o liginem delovanju, ki ga je g. sv. Indreka deloma že poznal iz praških listov. Predsednik češkega kluba g. Bureš pa je informiral praškega gosta o »Češkem klubu« in sploh o razmerah čl. rojakov. G. sv. Indreka se je z včerajšnjim praškim bratovlkom vrnil v domovino.

m Družinski večer, ki ga je priredilo društvo »Jadrana« preteklo soboto v restavraciji »Kosovo« je bil tako dobro obiskan, da je moralo oditi mnogo ljudi, ker niso mogli dobiti prostora. Pevski zbor je neumorno popeval. Predsednik društva je v pozdravnem govoru naslovil na vrta društvenega člana g. Luksa in Lorbeke, katera sta obhajala ob tej priliki odhodnico k vojakom, tople besede priznanja, želeli jima kar naj-srečnejšo pot. »Jadranaše« je pozdravil v lepem govoru tudi g. dr. Ravnik, kot koroški rojak: ter jih navduševal za narodno delo. V najboljšem razpoloženju smo se razšli, z namenom, da se prav kmalu zopet snidemo.

m Shod stanovanjskih najemnikov. Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico sklicuje za torek dne 10. t. m. v Götzovi dvorani velik javen shod s sledečim dnevnim redom: 1. Naš splošen položaj. 2. davke na najemnine. 3. splošno štedenje. 4. druge pereče zadeve. Ker se bodo na tem shodu razpravljala vprašanja največje važnosti in tudi ustvarjale smerice za naše nadaljnje delovanje in postopanje, je dolžnost vseh najemnikov in podnajemnikov, da se shoda sigurno udeležijo. — Odbor.

m Zborovanje pridobitnih slojev. Trgovski gremij v Mariboru sklicuje za ponedeljek dne 9. t. m. ob 20. uri v restavraciji hotela »Kosovo« na Grajskem trgu sestanek trgovcev, obrtnikov in industrijecev. Na dnevnem redu je 1. revizija percentualne podlage za izračunavanje dohodnine za posamezne obrate in branže. 2. razprava o okrožnici Okrožnega urada za zavarovanje delavcev zaradi dosegov blaginjskega ravnotežja brez povišanja sedanjih prispevkov. 3. določitev kandidatov za nadomestne volitve v dohodninske davčne komisije, ki se vrše dne 15. t. m. in 4. slučajnosti. — Zato se vabijo vsi pridobitni sloji, ki se za stvar zanimajo, da se navedenega zborovanja udeležijo.

m Uvoz češkega piva. Ker so se naši pivovarniški magnati kartelizirali in

tako navili cene, da je to vzbudilo odpor vseh pivcev, je Jugoslov.-češkoslovaška liga v Mariboru začela akcijo za uvoz češkega piva, predvsem znanega plzenjskega. Lahko poročamo, da je bila ta akcija z ozirom na njen splošno narodni pomen sprejeta s simpatijami in se že oglašajo razni interesenti, ki bi prevzeli zastopstvo. Kdor se še zanima za to akcijo, naj se oglasi pri podpredsedniku Jč. lige g. dr. Reismanu.

m Glasbena Matica — staršem! Mnogi očetje so na razpotju, kam s sinom, da bi mu čimprej preskrbeli vsakdanji kruh. Godbeno zmožnim in nadarjenim, zdravim fantom nudi v tem oziru šola Glasbene Matice dobro priliko. Učite se ne le goslanja in klavirja, ampak lotite se tudi študija na pihala. Teh godbenikov je pač zelo malo; posebno hoboisti, klarinetisti, fagotisti, hornisti so redki, zelo iskani in jako dobro plačani. Fant, ki pri Glasbeni Matici absolvira 2-3 letni kurs za ponk na pihala, lahko dobi pri vojnih godbah, pri gledališču, kakor tudi pri vseh orkestrih zelo dobro plačano mesto. Naj se torej zdravi fantje lotijo študija zgoraj omenjenih glasbil in gotovo se bodo še hvaležno spominjali Glasbene Matice. Pripomnimo, da je še nekaj glasbil (pihal) za vaje v Matici na razpolago. — Fr. Topič.

m Orkester Glasbene Matice. Člani se naprošajo, da se vaje v ponedeljek polnoštevila udeležijo točno ob 8. uri zvečer.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 9. novembra bo predaval v Ljudski univerzi g. prof. dr. Makso Kovačič o »Slovenski narodni epiki v zvezi s srbohrvatsko«. Predavanje bo zanimivo in priporočamo občinstvo, da ga posesti v kar največjem številu.

m Tečaj Ljudske univerze. Ljudska univerza namerava poleg že upeljanih tečajev iz srbohrvatske, slovenske, fizike, matematike in kemije, še uvesti tečaje iz nemščine, strokovnega in prostorskega risanja, stenografije in dr., ako se priglasijo vsaj 15-20 obiskovalcev. Ura stane okrog 3 Din. — Vsak predmet po 2 uri na teden. — Za vsak tečaj se lahko posebej prihlasi. Pismene prijave z navedbo adrese sprejema: tajnik gosp. I. Fava i prof. na gimnaziji.

m Za Martinov večer, ki ga priredi sokolsko društvo v Mariboru, to soboto ob 20. uri v gornjih prostorih Narodnega doma znaša vstopnina 5 Din. Obenem je plačati 1 Din nočnega davka, torej skupaj 6 Din. Večer bo obsegal nekaj kratkih pevskih in drugih šaljevih točk, godba, seveda ples, licitacija gosi i. t. d. Dvorana bo kurjena, šotori solidni in dobro založeni. Naj nikdo ne zamudi prilike razveseliti se nekoliko v prijetnem krogu.

nov bo sklepal občinski svet.

m Obrtniška dela pri mestni občini. Obrtniki mesta Maribora, ki želijo prevzeti tekoča dela pri mestni občini za leto 1926, se vabijo, da predložijo s 5 Din kolekom opremljene prošnje ob navedbi enotnih cen do 20. novembra 1925, do 12. ure, v vložišču mestnega magistrata. — Ponudbe je oddati v zaprti kuverti z napisom: »Ponudba za tekoča dela 1926«. — Enotne cene je vpisati v izkaz za tekoča dela, katerega je priložiti k prošnji. V prošnji se mora izrecno navesti, da je ponudnik pri mestnem gradbenem uradu (med 10. in 12. uro) se nahajajoče pogoje že pregledal in jih popolnoma priznal. Mestni občinski svet si pridržuje pravico, izvoliti ponudnike ne oziraje se na najnižjo ponudbo ali na oddajo dela po določenem turnusu.

m Zahvala. Mestna Orjuna v Mariboru se najprijetneje zahvaljuje vsem darovalcem za podarjena darila ob priliki družabnega večera dne 31. oktobra 1925. — Odbor.

m Prosilci za dr. Rapočevo in Ferkovo dijaško ustanovo ali svojo, čestenujejo v Mariboru, naj se zgledajo v Posojilnici v Narodnem domu, da prejmejo rešitev.

m Za Sokolski dom je nabralo uradništvo kontrole dohodkov drž. žel. znesek 189 Din. Hvala in zdravo!

m Nagla smrt. Nagloma je zadela kap nekega neznane berača z dežele. Mož je star 60-65 let. Kdo je neznanec, se še ni moglo doznati. Ohleka in, močna raz.

Naša vlada in Italija

Poslanik Bordero v Beogradu.

BEOGRAD, 7. nov. Italijanski poslanik Bordero je moral prekiniti svoj dopust in takoj odpotovati v Beograd. Danes dopoldan je imel daljši razgovor z dr. Ninčičem. Niti poslanik niti zunanji minister nista hotela dati novinarjem pojasnila o pogovoru. Kakor se doznavala Mussoliniju brzojavko, v kateri mu čestita da se je atentat nanj ponesrečil. S tem v zvezi se povdarja, da naša merava podvzeta jugoslovanska vlada pri italijanski vladi korake glede zaščite naše manjšine v Italiji.

LJUBLJANA, 7. nov. Danes ob 11. uri dopoldan so se vršile v Ljubljani demonstracije akademске omladine pred italijanskim konzulatom. Policija je demonstrante razgnala.

Črne vesti iz Trsta

Ogromna škoda pri »Edinosti«.

LJUBLJANA, 7. nov. Po poročilih iz Trsta so povzročili fašisti političnemu društvu »Edinost« velike škodo. Fašisti so uničili vse originalne dokumente o vojni odškodnini, ki pritiče prebivalstvu, kakor tudi dokumente servitutnega prava raznih kraških občin. Materijalna in moralna škoda je ogromna. Celokupno škodo cenijo na milijon lir. Fašisti so bili pri napadu oboroženi z bombami, karabinkami in drugim orožjem.

Današnja skupščinska seja.

BEOGRAD, 7. nov. Današnja skupščinska seja je bila zelo slabo obiskana. 2. člen invalidskega zakona je bil sprejet.

BORZA.

CURIH, (Avala) 7. novembra. (Izv.) Pariz 20.95, Beograd 9.20, London 25.15, Berlin 128.50, Praga 15.375, Milan 20.55, Newyork 518.75, Dunaj 73.15, Brusel 23.5, Budimpešta 0.09727, Varšava 86, Sofija 3.775, Bukarešta 2.45.

Dnevna kronika

— Čestita posestrina »Naša Straža« je (na kak način, o tem ne bomo razpravljali, dasi nam je znano, da je še pred nedolгим bila od neke politične stranke dosežena premestitev nekega poštnege uradnika radi osumljenosti, da je odpiral pisma za neko drugo pol. stranko!) — zopet našla kost in jo je v zadnji številki ogledala: Okrožnico tajništva SDS v Mariboru glede gnetnega podpiranja strankinega dela. Na prav nič ne ženira objava te okrožnice v »Naši Straži« in tudi ne bedasto namigavanje o »grentkem opozicijskemu krugu«, ker imamo glede podpiranja iz vladnih fondov mirno vest in smo vsikdar vršili svoje delo samo iz sredstev, ki jih je dala poštvalnost somišljenikov. Žal tu nimamo farovžev, katerim bi enostavno dekretirali, da morajo nabrati za strankin fond toliko in toliko. Za nami tudi ne stoji kakšna Gospodarska zveza, ki je v svojih »boljših« časih dajala letno milijone za klerikalne organizacije, Društvene domove i. t. d.

— Požar pri Sv. Lenartu. Snoči ob pol 7. uri je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika in kolarja Avgustina Frasa. Poslopje je bilo v trenutku celo v plamenu. Kljub temu, da je bilo sosedno gospodarsko poslopje čevljarja Weingerla oddaljeno samo en meter od ogromnega ognja, se je posrečilo slovenski požarni brambi to poslopje popolnoma obvarovati. Sent Lenarčani so se lahko ob tem primeru prepričali, kaj zmora naša domača slovenska požarna bramba.

Davek za zgradnjo stanovanjskih hiš v Mariboru

Socialistični obč. svetnik g. Bahun se že delj časa bavi z mislijo in je o tem tudi že javno govoril, da bi se naj v Mariboru, kjer je zidanje stanovanjskih hiš še vedno z malimi izjemami na mrtvi točki, uvedel progresivni davek, ki bi bil namenjen za zgradbo novih enodružinskih stanovanjskih hiš. V torek 10. tm se vrši pri Götzu zborovanje najemnikov in hoče ob tej priliki g. Bahun staviti v diskusijo sledeči predlog:

V Mariboru j zavsem 2549 najemnikov z 1 sobo in kuhinjo, med temi gotovo 500 takih, ki sploh nimajo skoro nikakega zasluzka. Dalje je 1679 najemnikov, ki imajo po dve sobi in kuhinjo, po večini uradniki, nameščenci in delavci. 762 najemnikov ima po 3 sobe in kuhinjo, 367 strank po 4 sobe in kuhinjo, 97 strank po 5 sob s kuhinjo, 68 strank po 6 sob s kuhinjo, 14 strank po 8 sob s kuhinjo, 4 stranke po 10 sob s kuhinjo in 1 stranka z 11 sobami in kuhinjo.

G. Bahun predlaga, naj bi vsi prebivalci mesta, kakor je to na Dunaju že leta sam upeljano, plačevali davek za zgradnjo stanovanjskih hiš, primeren njihovem stanovanju. Najemnik luksuznega stanovanja naj bi plačeval razmeroma več, revež le malo ali nič. Donos tega davka bi se moral uporabiti izključno za zgradnjo stanovanjskih hiš.

Davek bi se razdelil sledeče:

Vsak najemnik in bišni gospodar, ki ima 6, 7, 8, 9, 10 ali več sob, plača mesečno 100 Din. Najemniki s 5 sobami mesečno 80 Din, s 4 sobami 60 Din, s 3 sobami 45 Din, z 2 sobami samo 15 Din, z eno sobo pa 7.50 Din mesečno.

Popolnoma oproščenih tega davka bi bilo krog 500 najemnikov, ki so brez dohodkov in žive v bedi.

Donos tega davka bi znesel letno 1 milijon Din, t. j. 14 enodružinskih hiš.

G. Bahun je mnenja, da bi bila to najprimernejša samopomoč. Če bi večina od 6000 najemnikov v Mariboru ta predlog z razumevanjem sprejela, bi po njegovem mnenju občina bila prisiljena reči da ali ne.

Objavljamo predlog v razmišljanje vsemu prebivalstvu, ki se za take stvari interesira. Gotovo je, da ima predlog

PLIŠ, BIBRET, KRIMER, ASTRAHAN. ORIG. ANGL. SUKNO I.T. D.

v veliki izbiri, kupite najcenejše pri tvrdki

OGLEDITE IZLOŽBE!

FRANC MASTEK, GLAVNI TRG 16.

OGLEDITE IZLOŽBE!

capana; postave je močne in osivelih las. S sabo je imel klobaso, tri kose kruha, listnico z malo denarja. Iz vsega se da sklepati, da je berač. Komur je slučajno kaj znanega o njegovi identiteti, naj poroča policiji. Njegova slika je na vpogled v kriminalni razvidnici.

m Policijska kronika. Od petka na soboto sta bili izvršeni 2 aretaciji a vloženi je bilo 10 prijav. Odgonskim potom je bilo iz Avstrije dopremljenih 8 oseb. Med njimi Maks Alojz R. in Helena K. ki jih naše oblasti zasledujejo že delj časa radi tatvin, goljufij in drugih prestopkov.

m Tatvina. V ovetličnjaku sanatorija je nekdo ukradel dve kompletni okni.

m Eleganten slepar. Knjigovodja S-r je prijavil celjski policiji, da mu je elegantni gospod v družbi neke natakariče odnesel 600 Din gotovine, »Penkale« pero vredno 500 Din in dozo za cigarete 1200 Din. Uvedeno zasledovanje je izsledilo oba in sta bila aretirana včeraj na Glavnem trgu v Mariboru. Filip Lavre in Marica Kovačič. Filip je imel še nekaj denarja in »Penkale« pero.

m Premetena sleparija. Neki nčenki III. razreda ljudske šole se je približala neznanca ženska in jo pregovorila, da ji prinese trake iz trgovine. V to svrhu ji je izročila dva 2 Din novca. Deklica ni niti najmanj slutila v prijaznih besedah neznanke kekega zlega namena. Da bi lažje hitela v trgovino, ji je pustila dežnik. Ko se je vrnila, ni bilo ne sleparke ne dežnika.

m Zahvala. Polna veselja se zahvaljuje g. Maksu Žitniku iz Kamnice, najditelju mojega izgubljenega denarja, katerega mi je pošteno vrnil, ne da bi zahteval najmanjšo najdenino. — Mirka Križanec.

m Gostovanje redke umetnice. Uprava Kina »Apolo« je angažirala za 10. 11. in 12. t. m. na prehodu skozi Maribor nahajajočo se umetnico »Madame Suljka« za gostovanje. Umetnica je na svoji veliki turneji skozi Evropo absolvirala z izrednim uspehom največja zabavišča v veliko zadovoljstvo vseh obiskovalcev njenih predstav kot »Kraljica čarovnic in bo sigurno tudi v Mariboru pripravila kino publiki prijetno spremembo. Po vsaki predstavi originalne veselice »Gospodična tajnica« z Constanco Talmadge, bo gostujoča umetnica pol ure izvajala svoje najlepše točke. — Doplačilo k vsaki vstopnici samo 2 Din.

m Narodni dom, Stajerska klet. Danes in jutri domači praznik. Koline (fureš), pečene jetrne, krvave, špeciiliteta domače povojene klobase. Izvrstna stara in nova vina. Ljudska kuhinja. V soboto nadaljšana policijska ura do 3. ure zjutraj. 2392

m Tiskovine za prijavo davka telesnih delavcev ima na prodaj založba Marib. tiskarne d. d. v Jurčičevi ulici 4. Te tiskovine so uporabne le za večja podjetja.

m Hotel Halbwidl danes soboto večer in v nedeljo jutranji in večerni koncert. Vstopnina prosta. 2409

m Restavracija Union. Vsako nedeljo od 4. ure popoldan veliki ljudski koncert in ples brez vstopnine. 2405

m Kavarna Evropa. Dobro znani prvovrstni Trio. Šmid - Herec - Bernkopf svira dnevno od 21.—2. ure. Soboto in nedeljo izbrani veseli razpored. 2408

Glavna skupščina pevskega zbora Glasbene Matice v Mariboru

Marljivi in agilni narodnokulturni delavci, pevci Glasbene Matice v Mariboru, so imeli v četrtek, dne 5. t. m. zvečer v svojih društvenih prostorih letošnjo glavno skupščino.

Kakor je bilo med letom delovanje te naše najvišje pevske institucije nad vse intenzivno, tako je vladalo tudi za glavno skupščino izredno, — za naše razdrapano društvene razmere naravno neobičajno, — zanimanje, saj je ustvaril skupščino predsednik g. Arnuš ob napovedani uri pred skoro polnoštevno zbranim članstvom. Kot gost je prisostvoval tudi predsednik centralnega odbora Glasbene Matice g. Dr. Jos. Tominšek.

Iz zelo izčrpnih, pisanih poročil lanskega odbora se zrcali velika delavnost Matičnega zbora in njegovega odbora. Predsednik je v svojem poročilu omenjal znaten napredek zbora v vsakem oziru ter se zahvalil vsem, ki so do tega napredka pripomogli, v prvi vrsti bivšemu dirigentu g. Topiču, nadalje sedanjemu začasnemu pevovodji g. Gašpariču, tajniku g. Kunstu, blagajniku g. Severu, arhivarju g. Bobiču, potem g. Leskovšek, ki je oskrboval prepisovanje skladb, gđo. Rozmanovi in vsem članom, ki so pripomogli k velikim zborovim uspehom. Izrečno je poudarjal dejstvo, da je zbor absolutno nadstrankarska organizacija, ki mora biti visoka šola pevske umetnosti ter grajal iz neinformiranosti izvirajočo in prespehu zbora škodljivo pisavo političnega časopisja o delovanju zbora.

Tajnik g. Kunst je v svojem najpol ure trajajočem poročilu podrobno navajal delovanje zbora: 10 samostojnih koncertov v Mariboru, Beogradu, Novem Sadu, Osljeku in dr. več šestankov, 17 odborovih sej, 645 dopisov, mnogo drugih nastopov ob raznih veseljih in žalost-

nih prilikah, to so suhe številke iz enoletnega zborovega delovanja. Tako sijajnih uspehov kot v preteklem letu, o katerih pričaja poleg mnogih vencev in drugih trofejev 136 časopisnih izrezkov, večinoma kritik, zbor še doslej ni bil deležen. Tudi je dosegel svoje prvo častno članstvo in sicer ga je izbralo svojim častnim članom »Srpsko zanatlijsko pevsko društvo «Neven» v Novem Sadu, ki je obhajalo letos 25letnico svojega delovanja. Članov je štel zbor ob koncu sezone preko 100, letos pa se je zopet prijavilo nad 25 novih pevcev. Z ostrimi besedami se je dotaknil tajnik tudi organizacije zbora, ki se mora vedno in vedno izpopolnjevati ter je neizprošno bičal nedostatke in tiste, sicer zelo maloštevilne neredneže, ki ne vrše striktno svojih članskih dolžnosti, kakor tudi one, ki na kakoršenkoli način s svojim ponašanjem in govorjenjem kvarno vplivajo na zbor.

O dosti ugodnem finančnem stanju zbora je poročal blagajnik g. Sever. Finančni efekti stalno razprodanih koncertov so bili tako zadovoljivi, da je zbor mogel kriti svoje z velikimi izdatki spojene režije ter razpolaga ob zaključku društvenega leta še s skromno gotovino. O obisku vaji, ki se strogo nadzira in beleži, je podal predsedno poročilo osem rediteljev (ic), obisk pevske vaje znaša pri večini članstva preko 80%, vseh vaj pa je bilo do glavne skupščine 105 po dve uri, torej 210 ur. Arhivar je poročal o zalogi skladb, ki se od leta do leta množi in predstavlja že lepo premoženje.

Pri naslednji točki dnevnega reda je skupščina sprejela povsem nova, moderna in stroga pravila, ki naj bodo podlaga za nadaljnje resno in uspešno delovanje.

Pri volitvah je bila predložena ena sama lista, ki je bila soglasno sprejeta. Izvoljen je bil z malimi spremembami lanski odbor, kar znači, da se bo gibal delovanje Pevskega zbora Glasbene Matice tudi v bodoče v dosedanjem pravcu. Izvoljeni so: predsednik Janko Arnuš, I. podpredsednik Kenfelj Stefan II. podp. Rozmanova, tajnik Václav Kunst, blagajnik Fr. Weissensteiner, arhivar Ferdo Bobič, odborniki gg.: Mravljakova, Kvasova, Kunstova, Namestnikova, Plavnik, Pelan, Hohnice, Kompara; v artistski odsek: gg. Ašč, Gašpari, Kenfelj, Faganelli, Zemljčič in Rozmanova. Revizorja gg. Sever in Štor.

S sklepom, da hoče in mora ostati Pevski zbor Glasbene Matice tudi v bodoče samo, narodna in kulturna institucija, do katere politika ne sme imeti niti dopolniti vpliva, je bila glavna skupščina, ki je potekala zelo živahno, po trurnem trajanju zaključena.

Pevski zbor Glasbene Matice se bo v bodočnosti povsem posvetil izvršitvi velikih nalog, katere si je postavil v svojih pravilih, hoče biti prava visoka šola umetnega petja, zato upravičeno pričakuje, da bo znala tudi javnost primerno ceniti njegovo nesebično in vzvišeno delovanje ter ga bo tudi v bodoče pri njegovih stremljenjih podpirala. Vsem in vsakomur, ki je na kakoršenkoli način pripomogel zboru, da se je mogel tako lepo razviti, pa bodi izrečena na tem mestu najprisrčnejša zahvala s prošnjo, da nam vsi dobrotniki in prijatelji ohranijo svojo naklonjenost tudi v bodoče. V. Kunst.

Sokolstvo

o Nujno opozorilo! Sokolsko društvo v Mariboru razpošilja te dni po pošti vsem članom - zamudnikom prijavnice v izpolnitve. Pozivamo vsakogar, ki jo prejme, da jo nemudoma izpolni in vrne društvu, bodisi v društveni pisarni, bodisi kakemu društvenemu funkcionarju. Lahko jo odda tudi v nabiralnik pred društveno pisarno ali hišniku Narodnega doma. Oddaljeni naj pošljejo po pošti. Povdarjamo, da rabimo nujno prijavnice vsega članstva v svrhu izdelave točne članske evidence oziroma izstavitve nove kartoteke. Kdor tudi članarino še ni poravnal, dobi obenem položnico. — Kdor ne more poravnati takoj celoletnega prispevka, naj vplača vsaj polovico.

ČAJNA ROČKA
rujava

priljubljena in prijetna
čajna mešanica
za obitelj,
tudi pri trajnem uživanju
nobena okusna utrujenost.

„Continental“ pisalni stroji ANT. RUD. LEGAT, & CO., Maribor, samo Slovenska ulica 7, telefon 100.

Ada Negri:

Izpoved

Njeno življenje je bilo težko in temno. Z možem, ki je nenadoma umrl, je živela zelo nesrečno. Vedno je skrbel in mase, zadovoljeval svoj strastem in hotenja. Dan mu je minoval v pisarni, a večer v kavarni pri pivu ali vinu, kjer je s prijatelji praznoval službene zadeve in politiko. Kadri koli je govorila o ženskah je običajno dejala: »Aha, ženska so gosti, ki ničesar ne vedo.«

Žena je poslušala in molčala. Bila je debela in poštena duša, žena iz ljudstva.

Po njegovi nenavadni smrti se je umaknila v rojstni kraj, v malo vas, kjer je želela preživeti zadnje dni mučnega življenja. In živela je tiho, sama zase. Nikdar ni govorila o sebi, o svoji preteklosti in o svojih dveh otrokih, sinu in hčerki. Sin je bil inženier, a hči je poučevala na gimnaziji. S skromno pokojnino, ki jo je dobivala kot uradnikova vdova, je pomagala onim, ki so bili potrebni pomoči. Negovala je bolne in tešila obupane. Vsa okolica malega kraja je poznala, ljubila in spoštovala to majhno žensko kodrastih las. Celo sam župnik, dobrodušen debeluh, jo je jako uvaževal radi njene dobrote, poštenosti in plemenitega srca.

Nekega večera je sedela na klopi pred svojim vrtom in se dolgo pogovarjala z župnikom o vsem mogočem, posebno o zelenjavi in letini. Nato sta dolgo molčala. Večer je bil krasen, topel, nebo posejano z zvezdami. Nenadoma se je žena dvignila, blede v obraz kot krpa, in zašepetala svečeniku:

— Oče, hotela bi se vam izpovedati... Ali, tukaj, v moji hiši.

Svečenik se je dvignil, se blagohotno nasmešnil in šel za njo.

— Dobro, pojdivo v hišo, — ji je odgovoril.

Ko sta bila v njeni sobi, mu je ponudila stol, na katerega je sedel. Starka je pokleknila na tla pred duhovna in pričela:

— Svojega moža sem pustila, da je umrl sam, brez pomoči. Ubila sem ga. Toda, da pričnem od kraja... Bog, to so peklenške mukel! Moj mož... kako naj rečem?... me je smatral za služkinjo; ni me imel rad. Bil je moj gospodar. — Jaz sem mu bila pes. To in nič drugega... Moja pokojna mati — tudi njo je preganjala ista usoda. Gledala sem jo, kako se je z vsakim letom bolj upogibala, kako se je krivila pod železno roko očeta. Če hočem biti iskrena, povem: nikdar nisem mogla v svojem srcu imenovati tega moža za svojega očeta. Pretepal me je: zahteval je da molčim, da sem mu sužnja. Mrzela sem ga. Mnogo otrok sovraži v duši svojega očeta. Mar to ni greh?

— Je. Toda nadaljujte, ubožica.

— Moj mož me ni tiriliziral v pravem pomenu besede. So ljudje, ki s silo strasti dosežajo, da jih žene, ki jih oni zastavljajo, vendarle ljubijo. Toda moj mož me je omalovaževal, zadovoljujoč se, da žive otroci srečno in svobodno. Otroci so me v resnici pomilovali. Mogoče so tudi oni omalovaževali. Že iz otroških let sem bila vajena molčati in živeti sama zase. Nisem se branila, niti prizadevala pridobiti si jih... Odpovedala sem se vsemu. Nihče ne prodre v moje duševno življenje. Nikdo ni nikdar (razen moje matere, ki mi ni mogla pomagati) pomislil, da imam tudi jaz dušo. Tako živi človek sam, zapu-

ščen, v rodbini v stiku z drugimi, z bitji lastne krvi. A rodbina in celo otroci se prične naposled pretepati in sovražiti. Mar to ni strašno? Mar to ni hušje od zločina?

— Seveda. Toda nadaljujte, revica.

— Mogoče sem bila tudi sama kriva. Toda kaj naj bi storila?... Torej... poslušajte, torej. — Spati nisem mogla več: sem sem popolnoma izgubila. Poslednji noč sem slišala, kako se je mož vračal iz služkinjine sobe. Vedela sem, da jo poseja že dolgo, toda molčala sem kot grob. Strašno! Zoprno! To, zadnja noč se je mož, čim je zaskripala postelja, v katero je legel poleg mene, nenadoma prišel tresti, hropeti in dušiti. Bilo je ob treh po polnoči. Privila sem električno luč. Z roko se je držal za vrat in ležal nepremično, z izužljenimi očmi, s peno na ustih. Videl me je, gledal me je. — Pričakoval je, da mu bom pomagala. Toda jaz se nisem ganila. Sklonjena nad njim, otrpla, hladna kot mrzel zid, sem do šestih zjutraj opazovala izpačen obraz, otrplo telo in trpljenje, v katerem je umiral. Hropeč se je boril z dušo, a jaz, ogorčena nad njegovo pokvarjenostjo, mu nisem priskočila na pomoč. Ne vem kakšna sila mi je branila. Ko sem se zganila, je bil že mrtev. Da sem mu nudila kako pomoč, da je dobil kak lek, bi bil mogoče ostal pri življenju; nemara bi se bil rešil. Umrla sem ga.

Dihala je težko. Nastopila je tišina, ki jo je motilo le njeno dihanje. Jasna zvezda, ki je trepetala na modrem nebu v okvirju sobnega okna, je govorila: vem, vem. — Govorila je to česar svečenik ni mogel reči.

— Vidite, — je nadaljevala vdova, bolj z ustnami kot z glasom. Kesam se svojega greha, kakor znam in morem.

Tako prijetno je zdraviti bolne, tolažiti umirajoče, poučevati otrokel... Zelo prijetno. Jako mi ugaja. Mogoče sem se rodila, da postanem bolničarka, usmilje na sestra.

Blaziti bolečine svojih bližnjih, dati jim uteho, to je veselje, to je sreča... Moram obžalovati svoj greh. Povejte mi, kako naj to storim? Delala bom po vašem nasvetu. Vem, da sem storila zločin.

Čakala je s sklonjeno glavo. Stari duhoven je šel sam vase, premišljeval in molil. Ni se čudil. Preveč revščine, trpljenja in strahot je slišal v desetih letih duhovne službe, povodom mnogih žalostnih izpovedi. Zanj ni bilo skrivnosti v nobeni rodbini, v nobeni hiši. Vedel je, da je vsako srce samo in da pričakuje lahko pomoči edino od Boga. Toda, vedel je tudi to, da se božja pomoč čisto izraža v obliki, o kateri ne moremo soditi.

Spustil je roko na ostelo glavo stare žene, ki je klečala na podu, pogledal na zvezdo, ki je trepetala na nebesni modrini in rekel:

— Naj ti Bog odpusti!

—

Nj. Veličanstvo

(Emil Ludwig »Wilhelm der Zweite«).

O nemškem romanu »Wilhelm der Zweite«, ki je ugledal beli dan pred nekaj tedni in ki nas seznaja z osebo bivšega nemškega cesarja Viljema, smo že na kratko poročali. Mislila pa, da bo mojim čitateljem ustreli, če posnamemo iz »Prager Presse« podlistek, ki ga je bil spisal o tem romanu znani nemški publicist in velik prijatelj našega naroda z. Hermann Wendel:

co! Nadaljnega odlašanja nikakor ne bomo več trpeli. Ako se nam je kje vrnila kakšna pomota, naj nam prizadeti oprostimo in s pojasnilom vrne spise, da za-
devo uredimo. Zdravo! Odbor.

o Plesna šola Sokolskega društva Studenci. Sokol Studenci je ustanovil za svoje članstvo posebno plesno šolo v Sokolskem domu. Pouk se prične v nedeljo dne 8. t. m. od 8.—10. ure zvečer. Plesno šolo vodi br. Mačus iz Maribora. — Priglasila vsak večer ob 7. uri v Sokolskem domu.

o Ptuj. Na prvi sokolski večer, ki se bo vršil v nedeljo dne 8. t. m. se ptujski Sokol pridno pripravlja. Pri tej prireditvi, ki ji bodo sledili v primernih posledkih nadaljni sokolski večeri, bo sodelovalo Ptujsko pevsko društvo. Priporočamo torej ponovno, da tega večera nihče ne zamudi posetiti. Prične se s predavanjem saveznega starosta br. E. Gangla o temi: »Sokolska ideja — naš ponos, naša moč«. Ob sviranju sokolskega orkestra iz Maribora in pevskih točkah pevkega društva se bo vršila po predavanju prosta zabava. — Sosedna br. sokolska društva, predvsem pa Ptujčani, ki sokolsko mislijo, ne smejo ta večer manjkati na prireditvi, ki prične ob pol osmih zvečer.

o Martinov večer priredi kakor vsako leto tudi letos Sokolsko društvo v Studenci. Prireditve, ki je privabila vedno toliko prijateljev v Sokolski dom, se vrši v soboto dne 14. novembra ob 20. uri. K obilnemu obisku vabi odbor.

Sport

o Napovedana tekma »Atenae-Maribor« odpade vsled slabega stanja v katerem se nahaja igrišče.

o Službene objave MOLHP. V nedeljo dne 8. t. m. se vrši prijateljska tekma med Rapid in TSK Merkur, z začetkom ob 14. uri na Rapidovem igrišču. Dirigira se kot sodnik g. Šepce. Službujejo odbojnik g. Voglar. Tajnik.

Politično obzorie

O čem sanjajo madžarski monarhisti

Nedavno je imel znani madžarski politik grof Apponyi političen govor pred svojimi provincijalnimi volilci. Ta govor voditelja madžarskih legitimistov, mora zanimati tudi nas, kot madžarske sosedne. Z ozirom na položaj Madžarske nasproti inozemstvu je Apponyi predvsem pretresal vprašanje, kakšno stališče naj zavzame Madžarska napram Društvu narodov. On je velik nasprotnik onih politikov, ki zahtevajo, da naj Ogrska izstopi iz Društva narodov. Dokazal je, da mora Madžarska ostati tudi v bodoče član Društva narodov, kajti tako ima pravico, da vsaj enkrat na leto lahko po-
ve pred svetovnim forumom, vprašanje Madžarske se ni rešeno. Soglašajo pa se z

onimi, ki menijo, da Društvo narodov ni storilo ničesar za Madžarsko, če abstrahiramo gospodarsko pomoč. V madžarski javnosti prevladuje neprestano mnenje, da se bo v Društvu narodov lahko delovalo za predvno Madžarsko, katere meje bi dosegale Jadran in Karpat. To stališče zastopa tudi grof Apponyi.

* Vážnejši je bil del Apponyijevega govora, v katerem je ugovarjal politiki ministrskega predsednika Bethlena, braneč pravno kontinuiteto madžarskega legitimizma. Ton njegovega govora je bil v tem delu zelo oster. Njegovo mnenje je, da je Bethlen že napravil prvi korak k obnovljenju pravne kontinuitete s predlogom v gornji skupščini. Ta ukrep je sicer nezadosten, vendar je treba podvzeti nove korake za izpre-

membo sedanega političnega sistema. Madžarska ustava računata s trajanjem legitimnega kraljestva. Narodna skupščina, ki jo tvorita dve zbornici mora biti po ustavi sklicana le potem kralja ali regenta. Sedanja nar. skupščina nima prave pravne kontinuitete. Madžarska mora postati narodna kraljevina. Mora se boriti proti smeri, ki hoče izvoliti kakega inozemskega princa za madžarskega kralja. Taka izvolitev bi pomenila revolucijo. Grof Apponyi ne bi niti s prstom mignil za kakega samozvanca. Madžarska ima svojega kralja, svojega legitimnega vladarja, a to je 13 letni princ Otto, sin pokojnega kralja Karla. Otto Habsburški je stvarni madžarski kralj, ki je madžarsko vzgojen, madžarsko misli in čuti.

kopala njej in njenemu možu Antonu Capku, rodom Čehu iz Tabora, ko je služboval kot višji politični uradnik v Ptuj in Slovenjemgradu, obilo nepri-
lik in preganjanj. Avstrijska vlada je skušala onemogočiti Mariji delovanje s tem, da je premestila njenega moža k namestništvu v Gradec.

Sin Prokop je bil dolga leta višji uradnik bivše avstro-ogrske banke na Dunaju in je sedaj ravnatelj »Obnove z. z. o. z.« v Ljubljani. Dr. Mirko je ob prevratu, torej najtežji dobi, prevzel vodstvo državnega pravdnštva v Mariboru. Leon je vladni svetnik v Ljubljani in najmlajša hčerka Anica živi svojemu poklicu na Dunaju.

V krogu svojih otrok in vnukov praznujeta jubilaanta pomembno slavnost: cerkveni obred bo izvršil prevz. škof dr. Jeglič. Mi pa čestitamo jubilaantom najiskreneje in jima želimo, da jima ostane usoda naklonjena še v naprej.

Rodbinska slava v Grassellijevi družini

Štariši mariborskega prvega državnega pravnika dr. Mirka Grassellija, g. Peter Grasselli in gospa Marija Grassellijeva, slavita danes 8. novembra biser-
no poroko. Jubilaanta sta rojaka gorenjske prestolice Kranja, rojena leta 1841 in 1843 in sta se poročila, ko je gospod Peter Grasselli dokončal pravne študije v Gradcu in na Dunaju, dne 8. novembra 1865 v farni cerkvi v Kranju. Po poroki sta se preselila v Ljubljano in ostala stalno v Ljubljani, kjer stanujeta v svoji hiši na Mestnem trgu nasproti Rotovžu.

Zgodovina naše Ljubljane je ozko zvezana s življenjem jubilitanta gosp. Petra Grassellija, ki je svoje življensko delo posvetil probudi, osamosvojitvi in procvitu Ljubljane. Skupno z našimi najidealnejšimi starimi politikmi kakor: Poklukarjem, Murnikom, Karolom Bleiweisom, Luko Svetcem, Klunom, dr. Šukljatom, Višnjakom, dr. Krsnikom, Vošnjakom in dr., se je boril pod šovinističnimi avstrijskimi vladami za nacionalne pravice Ljubljane in Krajske in je slavil svoje najlepše uspehe, ko je za časa Taaffejeve vlade in ob aktivni podpori deželnega predsednika Krajske, barona Winklerja, goriškega rojaka priporil Ljubljani slovensko zastopstvo in bil izvoljen leta 1883 za župana Ljubljane, kateri je županoval do leta 1896. Ti uspehi so bili tembolj pomembni, ker je v to dobo padla proslava 600 letnice pripadnosti Krajske k bivši Avstriji in se je te proslave udeležil bivši avstro-ogrski cesar Franc Jožef I., ki se je moral na lastne oči prepričati, da je Kranjska s prestolico vred popolnoma slovenska, tako po prebivalstvu, kakor po predstavnikih naroda. V jubilar-
toro dobo županovanja je padlo tudi u-
sodepolno leto 1895, ko je zadela Ljubljano potresna katastrofa.

V priznanje jubilitantovega uspešnega in nesebičnega delovanja, ga je poslala Ljubljana v parlament na Dunaj,

kjer je igral v Hohenwartovem klubu odločilno vlogo. Več volilnih dob pa je bil deželni poslanec, namestnik dežel-
nega glavarja v krajskem deželnem zboru in še v visoki starosti z ranjnim dr. Tavčarjem deželni odbornik za časa deželnega glavarja Detela. Tudi nova po-
prevratna doba ni pozabila njegovih zaslug in v priznanje njegovega dela mu je bil podeljen pred dvema letoma red sv. Save III. reda.

Ravno tako odločilno vlogo, kakor politik, je zavzemal jubilitant s svojo družino tudi kot oddih družabnik, zavdušen Sokol, novinar, pisatelj in prevajalec. Urejeval in izdajal je tednik »Triglav« in sodeloval dalje časa odlično pri »Slov. Narod«. Znan je bil tudi izven Krajske po svojih duhovitih in originalnih dvotipih in je danes poleg brata Drenika najstarejši slovenski Sokol. V svoji mladosti in moški dobi je spisal in prevedel v družbi z opernim pevcem Nolljem več veseliger in dram, ki so izšle v »Talijs« deloma jih ima še v rokopisu. Z gosp. Nolljem sta nastopala kot glavna igralca pri prvih slovenskih predstavah ljubljanske čitalnice in sicer jubilitant kot junaški ljubimec. Kljub svoji visoki starosti, se še danes živo zanima za našo politiko in literaturo in ni nobenega pomembnejšega dogodka na teh poljih, da ga ne bi poznal dodobra.

Ugodna usoda, ki je spremljala in vodila jubilaanta v njegovem javnem delovanju, mu je bila naklonjena še bolj v njegovem družinskem življenju. Grassellijev zakon in družinsko življenje je veljalo in še velja za najrečnejše in najzornejše. Jubilitantinja gospa Marija Grassellijeva, potomka v Sloveniji dobro znane in ugledne Krisperjeve obitelji, je stala s svojo visoko inteligenco svojem možu v političnih in narodnostnih bojih verno ob strani in mu podarila več otrok od katerih živijo še 4. Najstarejša že umrla hčerka Marija, znana v Ljubljani pod imenom »županova Micika«, je znana tudi starejši slovenski generaciji na Spod. Štajerski po svoji nacionalni bojevitosti, ki je na-

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »KaloDontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

Emil Ludwig pravi v svoji novi knjigi »Wilhelm der Zweite«, da so Nemci že v jeseni l. 1918, poznali od svojega »kajzerja« zgolj vnanjo lupino; toda tako je še dandanašnji. Kakorkoli sicer — nam se zdi to neverjetno — v Nemčiji še vedno vzdihujejo za onimi časi, ko je ON vodil Nemce »krasni bodočnosti« naproti. Zato je tem večje vrednosti Ludwigova knjiga, ki nima namena, dati zgodovino Viljemovega časa, marveč zgolj sliko Viljema II. Pri tem se skrbno izogiblje vsega, kar so pisali o Viljemu njegovi nasprotniki. K besedi prihajajo samo njegovi prijatelji, njegovi zvesti oprode, ministri, generali, dvorjani, vse sami odlični rojalisti: Bismarck in Hohenlohe, Waldersee in Moltke, Eulenburg in Tirpitz. Pa tudi ta s tolikšno objektivnostjo izdelana slika nam vzbuja grozo kakor portret špan-
ske kraljeve rodbine, ki ga je naslikal nekoč porogljivi Goya z mešanico stru-
pa in barv.

Kdor je promatral tega Hohenzollerja iz bližine, je moral priti do sklepa, da ga razumemo le tedaj, če sežemo na področje patologije. Že v onih dneh, ko je še Bismarck kancelaril, se je ta vel-
mož bal, da bo njegovega »cesarskega gospodarja« zadela usoda bavarskega kralja Ludvika, ki je umrl blazen. General Waldersee poroča, da so se zdravniki tiste čase posvetovali, ali se pri vladarju ne razvijajo duševne motnje, ki so se jim dele v zvezi z usodno boleznijo. Njegovi bližnji so bili neprestano v strahu pred naglimi izprememami vladarjevega razpoloženja; njegove brzojavke in govore je preveval »bolesten dih«. Mož, ki je na skrivaj držal zadnje niti nemške zunanje politike, tajni svetnik von Holstein, je izjavil odkrito, da

se s cesarjem »mora postopati kakor z otrokom ali blaznikom, kar je on v resnici«. In pozneje, ko se je pri »Kajzerju« menjavala obolost s strahopetnostjo in ko je nekajkrat nastopil popoln živčni polom, se je njegova okolica vpraševala, ali se zla usoda Friedricha Vilhelma IV. ne ponavlja na njegovem potomcu. Toda Ludwig v svoji knjigi po-
bita to mnenje in pravi, da noben zdravnik — sodni izvedenec ne bi mogel proglasiti Viljema II. za neodgovornega, če ki se bil »Kajzer« kot navaden državljani pojavil pred kazenskim sodiščem.

Če pa ni blazen v smislu paragrafa 51. nemškega sodnega reda, je sigurno, da ni normalen. Na svet je prišel pohabljen, ker mu je bila leva roka kraj-
ša in skozi vse življenje neuporabljiva. Za kakega zasebnika, da, celo za vladarja ustavne in demokratične države ne bi taka lepota hiba kdovekaj pomenila; toda tega nedonošenca je postavila usoda na ono mesto, ki na njem po pruskih izročilih ni smel biti civilist marveč samo vojak. Oni, ki je bil po vseh pravih nesposoben celo za pomožno vojaško službo, je moral biti prvi najslabnejši, najzornejši oficir v vsaki državi. Težak napor je moral prestati ta »v vedno uniformo obsojen civilist«, kakor pravi Ludwig, če je hotel — zavredajoč se slabosti — kazati povsodi svojo moč. Odtod njegovo neprestano žvenketanje s sabljo, odtod njegovi gavi hani brki, pa bleščeča vojskovodjeva palica. Tudi v duševnem smislu je njegova podoba temu primerna. Viljemova ženska natura ni imela pravzaprav nič vojaškega na sebi; bil je svojeglav, klepetav, čustven; rad je imel prstane, odlikovanja, razne verižice in zapetnice. Osobito velik in skoraj bolesten občut-

ljiv je bil njegov strah pred odgovornostjo. Prvo zimo med svetovno vojno je Tirpitz odšel od cesarja ves pobit, češ »cesar se noče za nobeno reč odločiti in noče sprejeti nobene odgovornosti«. Že dolgo pred tem je vzkliskal okosteneli konzervativci, stari junaki von Kriecher »Bog nas obvaruj vojne, dokler sedi na prestolu sedanji cesar. On bi takoj izgubil glavo, on je strahopetec! Toda ta cesarski slabost je je povsod razkorajil kot junak in je skušal z gromovitimi govori tudi druge prepričati o svoji moči in sili. Njegovo življenje je postalo ena sama, morda bolesta komedija.

Ker pa je moral predolgo — celih trideset let — igrati pred svetom vojnega poveljnika in duh Friderika Velikega, so se pojavljale pod sminko vse njegove slabe lastnosti. Ta človek, ki se ne-
prestano giblje, je zapravo lenuh. Njegov učitelj Hinzpeter pravi, da se Viljem »ni mogel nikoli privaditi prve vladarjeve dolžnosti: dela«; tudi z leti »ni postal nimalo vestnejši in pridnejši, marveč narobe«, pravi Waldersee. — Vsi ministri, ki so imeli opravka z njim, tožijo, da nikoli ni imel časa za nje, če so mu morali poročati o kakih važnih zadevah. Vse je opravljal na hitro roko in brez vsakršnega zanimanja. »Kajzerjevo« delo je trajalo jedva dve uri na dan, a v vojnem času še manj! Ostali čas — če niso bila na programu potovanja in govori — so izpolnili sprehodi, zasliševanja in pripovedovanje anekdot, spanje in lov. Lov! Klavničar Divjačina se spodi v kak omejeni prostor, odkoder ne more pobegniti in tu se potem v masah ubije! V treh dneh je ubil 1675 kosov; ko je bil star 41 let, je dal postaviti sledeči spomenik: »Tu je ustrelilo Nj. Vel. cesar Viljem II. najboljšo divjačo.

no izmed 50.000 kosov, kar je je kedaj ubil; belega fazana.«

Naravna posledica njegove večne po-
ze je licemerje. Ko je bil v družbi svoje žene Avguste Viktorije, je čutil puščobo in ji je to tudi povedal v obraz, celo pred tujimi ljudmi; vzlic temu pa jo je v ne-
kem govoru — namenjenem podložni-
kom, kajpa, — slavil in imenoval: »dragulj, ki blešči poleg mene.« Ko je Bismarck posadil z njegovega stolca, se je hlinil, kako ga boli srce; zdi se mu, »da je drugič izgubil svojega dedca. Ko se je bal, da bo knez Bülow demisi-
joniral, je pretel s samomorom in dejal: »Mislite na mojo ubogo ženo in decol! Ko pa ga je ob drugi priliki vendarle odpustil, ga je ob slovesu poljubljil in objemal, pozneje pa je dejal o njem v razgovoru z württenberskim kraljem: »Vendar sem napodil to mrcino! Ali nad vsemi čustvi, nazori in dejanji kralj-
ljine njegova cesarska blaznost: ON absoluten vladar — poleg NJEGA so vsi drugi nič. Še kot knez je odslavljal Bismarck, ker je hotel, da bi zvezni knezi plesali tako, kakor bo on sviral; pozneje se je hvalil, da ni nikoli prebral ne nemške in ne pruske ustave, ki je nanjo moral vendarle priseči. Kdor se NJEMU zoperstavlja, tega zdrobi; o »Reichstagu« je govoril v prisotnosti dvornega lakeja kot o »volih« in »oslih«; poznal je zgolj podložnike, ne pa ljudstva in državljane. »Moji podložniki«, je rekel ob neki priliki, »morajo delati to, kar jim jaz ukažem, toda oni skušajo misliti z lastno glavo, odtod pa nastajajo težkoče.

Lokavi Hollstein je dobro videl, kako svojeglavo vodi državne zadeve »ta im-
pulsivni in žal docela površni vladar«, ki nima niti pojma o državnem pravu,

Kino

»Grajski kino« predvaja vsestransko dovršen film »Burja« samo še danes, vsled česar opozarjamo občinstvo na predčasno izpremembo repertoarja. — Vstopnice si nabavite pravočasno, da ne bo v zadnjem trenutku prevelik naval. Jutri se prične predvajati »Cigano« s Harry Pielom v glavni vlogi in se konča v sredo. Odveč bi bilo priporočati in hvaliti film, katerega junak je Harry Piel, nenadkriljivi svetovni detektiv in pustolovec.

»Apollo kino« predvaja do 10. t. m. krasen film iz burnega življenja morskikh roparjev »Strahote morja«. V glavnih vlogah Carl de Vogt in Helena Markovska.

»Strahote morja«.

Filmska tvornica v Münchenu »Emelka«, si je izbrala za izdelavo svojega filma »Strahote morja«, ki presega v tehničnem in umetnem oziru vse dosedanje slične proizvode, divje obale Jadranskega morja v bližini Dubrovnika in v Dubrovniku samem kot kraju, ki je najprimernejši za uprizorjanje drame iz življenja morskikh roparjev. Na raztrganih pečinah in čerih se odigravajo burni prizori trdovratnih bojov grančarjev spretnimi in drznimi usarji. V večno zelenih, s palmami in olivami zasajenih južnih vrtovih pa se nečutno vnaša strastna ljubezen. Črne, vitke ciprese ji dajejo priliko, da se ukoreninijo ne samo v mladost, ampak tudi v srečo, katerim je druga ljubezen nedovoljena. Toda vsi trpečti najdejo uteho ob hladni obali sinjega morja. Čelo najdrznejši glavar morskikh roparjev postane pred silo penetelega morja krotak. Zaželi si dom.

Gospodarstvo.

Izvoz vina v Avstrijo

Ministrstvo poljoprivrede i voda, odeljenje za agrarno politiko in kooperacije mi je dopisalo odlok z dne 12. okt. 1925, br. 37.105-VI sledeče vsebine:

Po novi trgovinski pogodbi sklenjeni med našo kraljevino in avstrijsko republiko, ki je bila pred mesecem podpisana na Dunaju in ki je deloma stopila avtonomnim potom v veljavo, je Avstrija docela ukinila prepoved uvoza vina iz naše kraljevine. Od sedaj naprej se more naše vino uvažati v Avstrijo; dovoljenja za uvoz izdaje avstrijsko ministrstvo trgovine ali ustanove, katere bo ono z izdavanjem uvoznih dovoljenj pooblastilo. Naše ministrstvo bo zahtevalo od avstrijske vlade tozadevna podatke in jih bo dalo nešči javnosti na znanje. Carina na vino znaša 20 zlatih kron, do izžerpanja kontingenta od 40.000 hl belega in 40.000 hl črnega vina. Za vino izroženo nad ta kontingent se plača carina od 60 avstrijskih zlatih kron t. j. za vino izpod 13% (prostornih) alkoholi. Evidenco o izžerpanju kontingenta bo

političnom postopanju, diplomatični zgodovini in o — ljudem. In resnično! Kronani šarlatan je vodil čisto po svoji glavni politične zadeve šestdesetmilijonskega naroda. Toliko hvalisana volja tega univerzalnega diplomata je ostala odločilna in eno celo človeško starost ni bilo rešeno brez njega nobeno življensko vprašanje; še manj seve zoper njega. On je norel za tem, da bi bil pravi Cezar; drugi so mu sugerirali svoje misli, ali on jih je pozneje trdovratno proglasil za svoje lastne; tajna in netajna voditelja nemške zunanje politike sta bila — po zaslugi svojega vpliva nanj — Bülow in Eulenbura, a nevidni Hollstein samo potem slednjih dveh, ki sta stala pod njegovim vplivom. In kakšni ljudje so se vrtili okoli Viljema II. in odločevali o življenskih zadevah cellega velikega naroda? Vsi se grizejo med sabo, opisuje knez Eulenburg ta dvor, »tepejo, mrzijo drug drugega, lažejo in sleparijo. Zdi se mi bolj ko kedaj poprej, da sem v blaznici. Nora omejenost, nora protislovja, nora nadutost. Dall-dorf, Dall-dorf!« (Blaznica pri Berlinu).

Toda tega, da je ta nezreli mož z deskim vedenjem, slabšč in strahopetec, nevednež in lenuh, komedijant in surovež, mogel skozi desetletja igrati svojo vlogo, ni bila toliko kriva njegova do mozga pokvarjena okolica, tudi ne držav na ustava; kolikor je bila kriva volja onih, ki so se kot podložniki dobro počutili. Vsi, ki so prihajali k njemu, so poljubljali tla in očarano dvigali oči k njemu; pa ne samo kancelar Bülow, ki ga je primerjal z Velikim kurfürstom in Friderikom Velikim, ne samo general s svojo orientalsko navado, da mu poljubljajo roke, ne samo priliznjenci, ki

svojce in se spreobrnjen vrne v naročje gostoljubne domačije. Vendar pravici, ki vlada deloma tudi na tem svetu, ne uide. Mora se pokoriti za v maščevanju storjene grehe v temnih zidovih trdnjavskih ječ. Težko kazni mu lajša bližina in sreča svojcev, ki izžarevajo veselja nad najdenim očetom — možem.

SUHOR

Čajno pecivo

izbornega okusa.

Naj ne manjka v nobeni hiši!

2350

Proti odebelosti

deluje s kolosalnim uspehom samo

„Vilfanov čaj“

kar priznajo vsi strokovnjaki.

!! Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah !!

Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr.

D. VILFAN, Zagreb, Ilica 204. A. 1448

vodila avstrijska carina. Razdelitve kontingenta za sedaj ne bo, t. j. prepustila se izvoznikarjem trgovcem, da v majah kontingenta izvažajo vino.

Trgovci in izvoznikarji v mariborski oblasti smejo participirati na omejenem kontingentu po znižani carinski tarifi.

Dajem to zanimancem na znanje s pripombo, da ob enem predlagam kmetičkemu ministrstvu, naj se vodi v interesu našega vinogradništva evidenco izvoza vina tudi z naše strani.

Veliki župan, Zani dvorni svetnik:

Dr. Stara, s. r.

Neugodna železniška zveza z Gornjo Radgono

Ni dolgo temu, odkar smo dobili z železnice Ormož-Ljutomer novo zvezo z Gornjo Radgono, vsled česar je tranzitni promet po avstrijskem ozemlju prenehal. Splošno se je domnevalo, da se bodo s to progo izboljšale prometne zve-

ze, se mu neprestano laskali, ampak tudi vse nemško meščanstvo, ki je preko svojih najodličnejših predstaviteljev obževalo tega nadutega cesarja. Ker temu Hobenzollernu ni nič bolj ugajalo — pravi Waldersee — kot »heil klici navdušenih ljudskih mas« — so ljudske mase seve vpile povsod, kjer se je pojavil; edini delavci so mrmraje stali ob strani. Strašna je beseda, ki jo je izustil ta od neprestanih ovacij in povzdigovanja opojeni vladar, ko je slišal neko tiho opazko, strašnejša za druge nego zanj: »Kaj pa hočete? Saj mi vzklikajo z vseh strani!«

Da, oni so vzklikali z vseh strani polnih trideset let — od 1888 do 1918, vse do prepada, ki je vanj ON sunil Nemčijo...

Za „Martinovo“

7. nov. 1925 zvečer. — Narodni dan.

Goske družijo se rade, pet v košari jih sedi. Ena drema, druga zdeha, tretja si, vsem se hudo dolgčas zdi.

Ali dolgčas kmalu mine, ko dan sedmi v mescu sine, v prazničnih oblekah vse na »Martinovo« zlete.

Tam vse raja, vriska, peva, vse se veseli! In na licitaciji cela živa goska se dobi.

ze v avstrijsko-ogrsko-jugoslovanskem mejnem okolišču, toda uprava naših železnic se na to ne ozira. Sedanja zveza je bolj neugodna kot je bila poprej tranzitna. Nezaslišano je, da prispe prvi vlak v Gornjo Radgono šele ob dveh popoldne (odhod iz Maribora 8.27), če so na poti kake zapreke, pa še pozneje. V slučaju, da ima človek kak opravke, mora ostati v Gornji Radgoni dva dni, ker mu prometne razmere onemogočajo hitrejši povratek. Gospodarski krogi trpe vsled tega mnogo škode in zahtevajo popolnoma upravičeno skorajšnji izpremembi. Vlak, ki odhaja iz Maribora ob 5. uri, naj bi imel v Ljutomeru takojšnjo zvezo in potniki bi prispeli v Gornjo Radgono že ob 11. uri popoldne. Prva skrb železniške uprave naj bi bila, da izgine v najkrajšem času ta nedostatek, ki je v sramoto modernemu prometu. — Po »Mbg. Ztg.«

Važno za izvoznikarje

Iz gospodarskih krogov nam poročajo: Mnogi izvoznikarji ne vedo, da carinarnica zaračuna pri vsakem izvozu 4% vrednosti izvoženega blaga, če izvoznikar ne predloži davčno-uradnega potrdila, da je plačal davke v preteklem četrtletju. Ta 4% nadavek zaračuna carinarnica kar ob robu deklaracije oziroma priznanice kakor kako brezpomembno stvar.

Ker tako zahteva zakon, je v interesu vsakega našega privrednika, ki izvažna, da predloži pri izvozu carinarnici potrdilo o plačanih davkih. Tako potrdilo velja 3 mesece. Vsekakor pa naj zahteva za omejeni 4% nadavek posebno potrdilo, na pr. priznanico, kakor je bilo prej običajno, da lahko reklamira pri pristojnem davčnem uradu, ker se mora odtegnjeni 4% nadavek vračunati v davke. Z deklaracijo samo pa izvoznik v največji slučajih tega ne more doseči, ker je to navaden obračun med stranko in carinarnico.

Tržne cene

Maribor, dne 6. nov. 1925.

1 kg govejega mesa 10—19 Din. 1 kg varnov 6—7. 1 kg plinč 6. 1 kg loja 5—10 Din.
1 kg telatine 12.50—20. 1 kg jeter 12.50—15. 1 kg plinč 7—9.
1 kg svinjine 12.50—20. 1 kg črevesne masti 20—22. 1 kg plinč 7—10. 1 kg jeter 12. 1 kg ledvice 15—20. 1 kg lupine svinje 25—30. 1 kg papricirane 30—40. 1 kg prekajene 30—40. 1 kg masti 25—32. 1 kg prekajenega mesa 26—36 Din.
1 kg krakovskih klobas 35—40. 1 kg dehtecinskih 26—40. 1 kg brusniških 19—25. 1 kg pariških 26—30. 1 kg snfalad 26—32. 1 kg hrenovk 32—34. 1 kg kranjskih 38—40. 1 kg prekajenih 5—7 Din.
1 komed konjske kože 85—170. 1 kg goveje kože 15.50. 1 kg telečje kože 23.50. 1 kg svinjske kože 8.50. 1 kg zornjega usnja 90—100. 1 kg podplatov 70—90.
1 piščanec maiben 15—20. 1 piščanec večji 25—27.50. 1 kokoš 20—27.50. 1 raca 45—50. 1 gos 60—75. 1 puran 55—100. 1 zajec domač 10—25.
1 kg krapov 12. 1 kg belic 10. 1 kg ščuk 20 Din.
1 l mleka 2.50—3. 1 l smetane 12—14. 1 kg sur. masla 40—55. pecementalea 50—60. 1 kg travistov koga 20.25. 1 kg greškega 35—40. 1 kg parmazana 80—100. eno jajce 1.50—2.
1 l vina novega 8—10. 1 l vina starega 12—20. 1 l piva 8. 1 steklo piva 5.50. 1 l žganja 30—45.
1 kg belega kruha 5.50. 1 kg črnega 4.50. 1 žemlja 7—7.5 (dkg) 0.50.
1 kg jabolk 4—6. 1 kg posušenih sliv 18—22. 1 kg surovega kostanja 3—4. 1 kg pečenega 5—6. 1 kg hrusk 6—10. 1 limo-

na 0.50—1.50. 1 kg rožičev 7—10. 1 kg datelijev 30—70. 1 kg mandljev 80—90. 1 kg orehov 7—8. 1 kg luščenih 35—40. 1 kg maka 18—20 Din.

1 kg kave I. 60—75. II. 50—55. 1 kg pražene kave I. 75—85. II. 60—70. 1 kg čaja 38—250. 1 kg soli 4.25. 1 kg popra 40—45. 1 kg sladkorja v kristalu 13. v kockah 14.50—15. 1 kg riža 6—11. 1 l kisa navadnega 2—3. 1 l kisa vinskega 4. 1 l olja olivnega 23. 1 l olja bučnega 25. 1 kg mila 16—18.

1 kg pšenice 2.50—2.75. 1 kg rži 2—2.50. 1 kg ječmena 2—2.25. 1 kg ovsu 2—2.50. 1 kg kornuze 2.25. 1 kg ajde 2.50. 1 kg fižola 1.50—2.25. 1 kg graha 14. 1 kg leče 6—14.

1 kg pšen. moke 60g 5.25. 1 kg pšen. moke 1 4.75. 1 kg pšen. moke 2 4.50. 1 kg pšen. moke 7 3. 1 kg otrohov 2. 1 kg kornuzne moke 8. 1 kg kornuznega zdroba 4. 1 kg pšeničnega zdroba 3.50. 1 kg ajdeve moke 7—7.50.

1 q sladkega sena 40—70. 1 q otave 60—70.

1 m³ trdih drv 160—180. 1 m³ mehkih drv 105—120. 1 q trhovelskega premoga 49—58. 1 q velenjskega 28—28. 1 kg oglja 2. 1 kg koksa 1—2. 1 lit. petroleja 7. 1 lit. benzina 12. 1 kg karbida 7. 1 kg sveč 22.

1 komad solate glavnote 0.50—1. 1 glava zelja poznega 0.50—1.50. 1 glava ohrovtu 0.80—1. 1 komad krtfijole 3.50—8. špinata 1. 1 komad korenja vrtnega 0.25—0.50. 1 komad repe 0.25. 1 komad kolerabe 0.25—0.50. 1 kg krompirja 0.75—1.50. 1 kg kislega zelja 3. 1 kg kisle repe 2.

— Likvidacija hranilnih vlog naših državljanov pri poštnih hranilnicah na Dunaju in Budimpešti. Na ponovna vprašanja svojih interesentov, na kak način se bodo likvidirale njihove terjatve na hranilnih vlogah pri poštnih hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti, opozarja zbornica za trgovino, obet in industrijo vse interese, da med naslednjimi državami in Avstrijo ter Ogrsko sklenjenih pogojev o likvidaciji omenjenih poštnih hranilnic se niso razlikirale vse pogodbene države. Kakor zbornica doznava, se bodo interesi po ratifikaciji pogojev kasneje pozvali, da prilagodijo svoje terjatve.

— Slonarija z živinske soljo. Kmetička družba v Ljubljani nam piše: Kmetički družbi prihaja poročila, da se ponuja v Savinjski dolini kalcit v podobni rdečkaste soli kmetovalcem v nakup kot živalska sol. Ker je kalcit zdrav in škodljiv, svetujemo naše gospodarje pred nakupom take soli, ki se prodaja za živalsko sol. Živalske soli danes snlohi nimamo, in kar se prodaja pod tem imenom, je samo sleparija, s katero si delajo brezvestni trgovci masne dobičke na račun in škodo nevednega kmeta. Ogr. obveststva pa prosimo, da posvetijo tej trgovini vso potrebno pozornost. Kar je kaznivost, naj se kaznuje!

— Odčaja vinskih trt in sadnih dreves in dr. trtnih in drevesnih mariborske oblasti. Prihodnje pomlad, se bo oddajalo iz državnih trtnih in drevesnih trtnih in drevesnih sadike najbolj upeljanih vrst po sledečih znižanih cenah: cepilnice 1a po 1500 Din (1000 kom.), korenjaki 1a po 250. 1b po 75 Din (1000 kom.), ključ 1a po 100. 1b po 35 Din (1000 kom.), drevesa (visokodolbenata) 1a po 15 Din. 1b po 10 Din komad. To blago se bo razdelilo med manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Eventuelni preostanek se bo dodelilo imovitejšim posestnikom, katerim bo cena za 50% višja. Naročila morajo biti kolekovana (5 Din za vlogo) in se imajo vložiti najkasneje do 25. novembra t. l. ali pri pristojnem srezkem ekoponu ali pa pri dotični državni trtnici, oz. drevesnici, odnosno pri vinarskem in sadlarskem nadzorniku za mariborsko oblast v Mariboru.

Iz življenja in sveta

Skrivnost meteorjev

Odkod potekajo meteorji? To vprašanje čaka še vedno rešitve. V nobenem niso našli snovi, katerih ne bi bilo tudi na zemlji. Navadno se nahaja v meteorjih 30 prvih; v prvi vrsti železo, apnenec, ogljenec, magnezij, fosfor, arzenik, žveplo i. t. d. V neznatnih količinah je najti tudi srebro, zlato, platino. Sedaj prevladuje mnenje, da so meteorji vulkanskega izvora in da ne potekajo iz nobenih drugih vulkanov kakor zemeljskih. Mnogi znanstveniki smatrajo za neverjetno, da bi mogli pasti na zemljo meteorji, ki jih vrže kak oddaljen planet.

Sir Robert Ball je preračunal padanje meteorjev in je prišel k sklepu, da potekajo od izbruhov zemeljskih vulkanov, ki so se zgodili pred leti in vrzli ta telesa daleč v prostor. Tu so opisovala

eliptične poti okoli solca, pri letnem krizanju z zemeljsko potjo pa so dospela znova v sfero njene privlačnosti. — Lord Kelvin pa je nekoč trdil, da so prav meteorji zanesli na zemljo organsko življenje. Z njimi so dospela na naš svet življenski kati z drugih svetov. Dva francoska učenjaka, profesor Gallin in profesor Souffland sta z ozirom na to hipotezo preiskala življensko zmoglost ali kaljivost organskih zarodkov, ki bi morali na poti z meteorji prebiti ogromne toplotne razlike in morilen vpliv ultravijoličnih žarkov na medplanetarni poti. Navedena učenjaka trdita, da sta res našla v nekaterih meteorjih organske zarodke, ki so znova pokazali življenski znamenja, kakor hitro so se občutili v ugodnih pogojih. Dognano je, da nekatere bakterije brez nevarnosti prenašajo temperaturo 200 stopinj pod ničlo.

Profesor Becquere pa je opozoril, da

te bakterije ne vzdrže niti črnega osvetljenja z ultravijoličastimi žarki. Da so mogli živeti zarodki brez nevarnosti prevaliti medplanetarni prostor, jih je morala ali meteorjeva snov dobro kriti ali pa je moč ultravijoličastih žarkov paraliziral kak nam še neznan činitelj v tem prostoru. (Lid. Nov.)

Zelezne hiše

Ostješka tovarna »Ljevaonica železa d. d.« je kupila od budimpeštanskega inženjera Foersterja jugoslov. patent za izdelovanje železnih stanovanjskih hiš. Eno tako hišo je že postavila v Osijeku, drugo bo v kratkem sezidala v Beogradu.

Zelezne hiše so pojav, ki ga je rodila stanovanjska beda. Ljudje hočejo na ta ali oni način priti do stanovanja. Tako se je omenjeni inženjer domislil: »Kaj če bi postavil hišo iz železa? Izdelal je več tipov. Neka angleška tovarna baje izdelala 500 železnih hiš na dan.

Zidovi take hiše so iz močne jeklene pločevine. V sredini so votli. V ta pro-

stor, ki je velik 10 cm., je nagačena lesena vata. Vsi prostori so visoki tri metre in imajo trokrilna dvojna okna. Streha je krita z eternitom. Sobe se hitro segrejejo in ostanejo dolgo tople, poleti pa je v njih prijeten hlad. Hiša se lahko postavi v petih dneh. Hiša z dvema sobama in pritliklinami stane 55.000 Din.

Tako opisujejo beograjski listi novi tip človeških stanovanj. Dvomimo pa, da bi bilo v železnih hišah dovolj prezračevanja in prijetno bivališče. Izkušnje bodo pokazale, kako se v njih stanuje.

Med židi

Na Dunaju se je vršila zanimiva sodna razprava.

38 letni veroučitelj Markus Katz iz Kolomeje je poučeval v izraelskem veroučiteljskem obveznem svinu trgovca Reiflera. Namesto h koničastim hebrejskim črkam je rajši obračal svoje oči k bolj okrogli telesni obliki učenceve matere. Marko je pozelel svojega bližnjega ženo in je čisto pozabil na

Mojzesovo prepoved, ki je posebno strogo glede omoženih žensk. Zaljubljeni veroučitelj se je na vse načine trudil, da bi zapeljal domačo gospo h grešnemu »romanu«; nazadnje ji je predložil, naj bi se dala ločiti od moža in se poročiti z njim — Katzom.

Toda gospa ni bila nič kaj dovzetna za mačkovo zaljubljenost mišavkanje. Odločno ga je zavrnila in nato spodila iz hiše. Ali Katz se kot pravi žid ni dal odpraviti tako zlepa. Pri enih vratih so ga vrgli ven, pri drugih je prišel noter. Postavil se je pred razburjeno gospo in ji zažugal, da bo povedal možu razne reči iz njenega zasebnega življenja, o katerih bi bilo zanjo boljše, če bi molčal. Ker pa je gentelman, ne bo tega storil, zahteva pa par sto šilingov. Tudi tej želji ni gospa takoj ustregla. Ko jo je kmalu na to srečal na ulici, ji je zagrozil, da bo njo in njenega moža polil z lisolom in zažgal, če mu ne plačata 2000 šilingov. Ko je gospa Reiflova zbežala, je veroučitelj tekkel za njo, jo prijel, oklofotal in opraskal po obrazu.

Pred sodiščem je trdil, da je bilo ravno narobe: gospa je bila prava Putifar-

ka, ki je njega — veroučitelja — hotela spraviti proč s čednostne poti. To trditve je tožiteljica zavrnila s tem, da je opozorila na grd in postaran Katzov obraz. Nato se je dognalo, da je bil Katz že med vojno obsojen na 8 let ječe, ker je od galitskih kmetov izsiljeval denar, grozeč jim, da jih bo sicer ovdal kot ruske špijone, kar se je takrat kaznovalo s sigurno smrtjo. To je bil tako močan argument, da se »veroučitelj« ni več mogel braniti s svojimi verskimi čednostmi. Trdil je le, da je bil obsojen po nedolžnem.

Katza je sodišče obsodilo na 6 mesecev ječe in na izgon iz Avstrije.

ARGUS je naš najboljši domači inormacijski zavod
ma v vseh mestih zanesljive poverjenike
daje informacije o vsem, posebno pa o
imovnem stanju denarnih zavodov, trgov-
sko-industrijskih podjetij in privatnih posb
-ove informacije so ocene, izbrpne in brzo
se nahaja v Vuka Karadžića ul. 11, Beograd
-ov telefon je 6-25, a brezjavni nsl. Argus

Priporočam se p. n. občinstvu za izdelavo novih čevljev ter vsakovrsta popravila, katera izvršujem točno in po najnižji ceni. Ciril Lavec, čevljar, mojster, Maribor, Glavni trg 4. 2359

Lepo, snažno, meblirano stanovanje se odda boljšemu gospodu. Studenjska c. 4.

Zdrav, krepak fant iz dežele želi vstopiti kot vajenec v trgovino. Vprašati v Mlinski ul. 30. 2399

Absolvent trg. šole, hiter strojepisec in stenograf z 2 letno pis. prakso išče primerno službo, oz. hče sedeti o meniali. Kot praktikant eev nekaj časa brezplačno. Cenj. dopise po »Maribor« na upr. lista. 2392

Šivilje za moško perilo. (tudi tiste, ki delajo na domu) sori, me tovarna perila F. Večnik Aleksandrova cesta 55. 2398

Meblirano sobo z uporabo kuhinje se išče s 1. decem. Ponedelje pod »Brez o trok«. 2394

Francoščino in angleščino poučuje po novi uspešni metodi akademsko naobražen strokovnjak Cenj. ponedelje upr. »Tabor« pod »Paris«. 2396

Družabniki za trgovsko pisarno (tudi dame) z nekoliko gotovine ali kavcije se iščejo. Ponedelje na informacijski biu. »Maribor«, Maribor. 2383

Lepo, večinoma meblirano stanovanje s kuhinjo in vrtom se odda v najem. Vprašati se v Stritarjevi ul. 8. 2410

Popravila čevljev brez izjeme kakor tudi vse vrste novih čevljev po meri sprejme prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjač, Jurčičeva 9. 2407

Hiše s takojšnjo vselitvijo poselstva v najem, zamena stanovanj, mesečne sobe tudi za zakonce na razpolago. Išejo se prosta stanovanja, prazne sobe, lokali, Stanovanjska borza »Maribor«, Maribor. 2412

Gen. zastopstvo
C. C. LATIPAK S. C.
Vlaška ul. 46 a ZAGREB Telefon 2-73

Holandski cvetlični čebulčki za tulpe, hyacinthe, narcisse, so dosti. Tgovina s semeni M. Berdajs. 2388

Na prodaj manufakturna trgovina z zalogo ali brez (stelaže in prostor), na dobrem mestu ugodno tudi za prodajo na drobno. Vprašati v upravnistvu pod štev. 2387.

Skladiščnik, dobro verziran v vseh poslih pri lesni industriji, zlasti v nakupu in prev. emanu lesa ter dober poznavalec okolice se sprejme. V-letna praksa po go. Mariborska lesna industrija Alojz Domicelj Maribor, Koroška c. 46. 2369

Pletene jopice, bluže, telovnice za moške in ženske, sviterje, kostume, spodnja krila, nelerije, kapice, nogavice, čokoladne i. t. d. vse iz najboljših volne, dobro izdelano in za nizko ceno dobite v strojni pletarni M. Vozjak Maribor, Vetrinjska 17. 1434

Higijenična brivnica se vsem slejem priporoča. Postržba čista, prvovrstna. Diaki imajo izvzemši sobote in dneva pred praznikom popust. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva 9. 1933

Stampiljke vseh vrst in velikosti izdeluje najceneje S. Petan, Aleksandrova cesta 43 dvorišče. 2198

Tvrdka
Anica Traun
Maribor, Graški trg 1
nudi
rokavice
nogavice
čevlje
moške klobuke
kravate itd.
po najnižjih cenah.

Klub-bar

8. V nedeljo popoldne 8.

CAJANKA S PLESOM

Začetek ob pol 5. uri.
Kavarniške cene!

10. Torek 10.

Velika kavarna

KONCERT

virtuozinje na violini
NANA IVANOVA

12. Četrtek 12.

Umetniški večer

Naznanjam cenjenim gospodarjem in voznikom, da sem preselil svojo kovačijo za izdelovanje vozov, in kočij kakor tudi potkovstvo na **Tržaško c. 8** na mesto gosp. Verzela.

JOSIP VRBNJAK
kovaški mojster, Tržaška c. 8

2044

Dobro blago
po nizki ceni dobite le pri tvdkl
J. N. ŠOŠTARIČ
Maribor, Aleksandrova cesta 13.
Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Tračna žaga na električni pogon

za kolarje in mizarje pripravna skoraj nova, po nizki ceni na prodaj. Vpraša se v trgovini Alojz Ploj, Maribor, Vodnikov trg 1. 2402

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 13
Zavesa
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

Sladkor najcenejši

in sicer:
1 kg kocke Din 14-50
1 kg kristal Din 12-50 2403

V podružnici **JULIO MEINL, MARIBOR, Gosposka ulica 7.**

Radi uvedanja specialnega blaga sem cene blaga dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov, trikotaže, fine parfumerije in drugega blaga. Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta.

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 26

V najkrajšem času
OTVORITEV
modne in manufakturne trgovine
JOS. KARNIČNIK
Slovenska ulica 10 2380
Do otvoritve začasna prodajalna Gosposka ul. 20/1.

Na prodaj

je 17.000 m² prostora z gramozno jamo, z velikimi barakami in skladiščnimi prostori, Tezno, Ptujška cesta. Pojasnila pri E. Zelenka, trgovina s pohištvom, Šolska ulica. 2401

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo
KARO-čevlje
Lastne delavnice. — Solidne cene.
MARIBOR, Koroška cesta št. 19
Le najbolje in najceneje! 1746

Krasna dvorana

se odda. Zelo pripravna za društva ali za pisarno. Separaten vhod, v prvem nadstropju, v sredini mesta. Naslov v upravnistvu »Tabor«. 2397

F. MICHELITSCH
MARIBOR - GOSPOSKA ULICA 14
priporoča pletivo iz Bregenza iz bombazne predilnice tvrdke »Schoeller«
Gelbschild, Grünschild, zvezdni bombaž, konzumni bombaž, bombaž za rokavice, kamgarn-bombaž, sportni bombaž, bombaž z zeleno-belo zvezdo po najnižjih dnevnih cenah!!
Varnostna znamka
Pletilka 2341

Odlitki iz sive litine
od Din 5— do Din 9— za 1 kg pošilja
K. & R. Ježek, Maribor, Melje 103
tovarna strojev, livarna železa in kovin 2236

50% si pripravite, ako kupujete kuhinjsko posodo pri
A. Viciji, Glavni trg 5.
Najboljšo kuhinjsko posodo po najnižji ceni, kakor emajlirano, pločevinasto, težke znamke »Her-kules« in lahke vrste čehoslov. proizvoda, nadalje vilito, železno, prvovrstno aluminijevo iz najboljših tovarn ter stekleno, porcelanasto in kamenito robo.

Od pamučnog atlasa
Din 99'—

Od svilenog atlasa
Din 169'—

Od prima ševroa
Din 199'—

Od prima laka
Din 269'—

Rata

2313

Mestna občina mariborska naznanja, da je gosp.

dr. Johann Schmiderer

bivši župan mesta Maribor

v petek, dne 6. novembra 1925 preminul.

Čast njegovemu spominu!

2413